THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
251-253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967
SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

דער פערלוסט פון די ענגליש-אידישע מיניסטארען

די ענגלישע אפיציעלע פרעס ביורא, האט אפיציעל בעקאנט געמאכט, די נעמען פון די יעניגע פערזאנען, וועלכע וועלען צוזאמענשטעלען ללאיד דזשארדזש נייעם קאבינעט. און צווישען זיי געפינט זיך ניט קיין איין אידישער נאמען. יענע אלע אידישע נעמען, וועלכע זענען אזוי ענג פערבונדען מיט דער ענגלישער פאליטיק, און וועלכע מען האט לעצטענס געזעהן אין אלע ענגלישע קאבינעטען, און דיזער פאל וואס דער יעצטיגער קאבינעט, איז ריין פון אידען, דארף דארום שטארק בעדויערט ווערען.

די אידישע מיניסטארען אין ענגלאנד, זענען פאר דער לעצטער צייט, געוועזען בקיוז אידען אין נאמען, און לויט אבשטאמונג, שטענדיג גאנץ ווייט פון דעם אידישען פאלק און גראדע פערקעהרט זייטעניג אפט מעהר פייפישער ווי דער פויפסט זעלבסט. עס איז געוועזען הער איזד סעמיועל נעלבער האט די קאשע וועגען די רוסישע אידען פערקאכט, און גראדע דער ענגלענדער קינג האט זיי געמוזט פערטהיידיגען. אבוואהל מענשען מיט אידישע נעז, און אידישע נעמען, געפינען זיך געניג אין דעם ענגלישען „האוז אף קאמאנס“.

די היינטיגע פיהרער פון דעם ענגלישען אידענטהום, האבען שוין לאנג פערלארען יענע שעהנע טראדיציעס, פון א משה מאנטיפיארע, אדער א דיזראעלי, ווען א אידישער מיניסטער האט געמיינט א איד, וועלכער פערטרעט די אינטערעסען ניט נאר פון דעם שטאאט, נאר ווע מען איך זיין פאלק איז נאהענט. די היינטיגע אבער, האבען שוין לאנג פערגעסען אז עס עקזיסטירט, חוץ דער שוהל פאר ימים נוראים, אזא זאך ווי אידיש-פאלק, און אונטער נארמאלע אומשטענדען, פערליערען מיר דארום גאנץ ווייניג, ווען מיר האבען נישט קיין אידישע מיניסטארען, פונקט ווי מיר פראפיטירען ניט דאן ווען מיר האבען זיי יא.

וואלט היינט צו טאג, דאס אידישע פאלק נישט איבערלעבט אזא קריזיס וואלט די יאידישע לאגע, ניט אזוי שטארק בעאיינפלוסט געווארען פון דעם קריעג, וואלטען די חשבונות פון יעדען פאלק ניט געהאלטען ביים איבערגעקוקט ווערען וואלט אונז דאן ניט איבעריגענס געדארפט קימערען צי סעמיועל און מאנטאגיו, זענען יא מיניסטארען אדער ניט. לעבען מיר אבער איבער א צייט, ווען דא סרוב פון דעם אידישען פאלק פערגיעסט זיין בלוט, ויעהרענדיג בעלייגט דערפאר, מיט דער גרעסטער אנטערדריקונג, און רעכטלאזיגקייט.

רוסלאנד און רומעניען יענע צוויי לענדער, וואו דער אידישער גלות איז אם פינסטערסטען, יענע צוויי מדינות, וואו מיט די אידען ווערט געהאנדעלט, ווי מיט דעם לעגענדארישען איוב, האבען תמיד געזוכט צו ערקלעהרען די אידישע רעכטלאזיגקייט, ניט דורך דעם, ווייל די בעטרעפענדע רעגירונגען זענען אנטיסעמיטישע, נאר ווייל זיי מוזען זייער אייגען פאלק, בעשיצען געגען דער אידישער געפאהר, ווייל מענשליכע רעכט פאר אידען, וועט מיינען אז די אמת'ע רוסען, אדער רומענער וועלען עקספלואטירט ווערען פון די וואמפירישע אידען, און געגען דיזע ארגומענטען, פון דער היליגער רוסלאנד, אדער פון דער האלב ציגאנערישער רומעניען, האבען די אידען זיך תמיד געזוכט צו פערטהיידיגען, איך מיט דעם וואס עס איז אנגעצייגט געווארען, אויף יענע אלע אידען אין די פרייהייטס לענדער, וועלכע פארנעהמען די פעראנטווארטליכסטע שטעלען, דער רוסישער ביוראקראטיע וועלכע פערפאלגט אין אלע צייטען, די בעוואוסטע פאדביענאסצעוו פאליטיק, איז תמיד געווארפען געווארען אין די אויגען, דער בעווייז פון ענגלאנדס גרויסען ערפאלג.

א דאנק די אידישע פעהיגקייטען, און אויב ביי די קומענדע פריעדענס פערהאנדלונגען וועט די אידען פראגע ארויפגעשטעלט ווערען, וועט עס דאך זיכער זיין ענגלאנד, וואס וועט זוכען רוסלאנד צו בעאיינפלוסען פאר אידישע רעכט, און די לעצטע וועט דאך מעהר ווי בעשטימט, גאנץ פרייוויליג עס ניט וועלען טהון.

דאס וואס אין ענגלאנד, רוסלאנדס שטארקסטע פריינדין, האבען אידען ביי די העכסטע עמטער פון דעם לאנד, וואלט געווען דער גרעסטער פאטש אין פנים, די רוסישע פערטרעטער, וועלכע וועלען זוכען ארויס צו דרעהען זיך פון אידישער גלייכבערעכטיגונג. מיט'ן איסרייד פון אידישער עקספלואטאציע, דאס אבער וואס גראדע יעצט, אין א קריטישען מאמענט פאר די אלייאירטע, נאך דעם דייטשען זיעג ביי בוקארעסט, און גריכענלאנדס האנדלונג, זענען די אידען בעזייטיגט געווארען, פון דעם קאבינעט, מעג עס אפילו זיין דורך זייער אייגענעם ווילען, וועלען דעם צארס פערטרעטער, בעשטימט זוכען צו שלאגען קאפיטאל דערפון. ????? ? יגל

אין די רוהיגערע פריהעריגע צייטען, וואלטען מיר דארום גאנץ לייכט געקענט פערבייגעהן, דעם פערלוסט פון אידישע מיניסטארען אין די יעצטיגע שטורם טעג אבער, ווען עס איז פערהאן די געפאהר אז רוסלאנד און רומעניען, זאלען זוכען צו שלאגען קאפיטאל דערפון, מוז דיזע פאסירונג בעדויערט ווערען פון יעדען פרייען, און איבערגעגעבענעם אידען.

די צוויי העלדען פון דער גריכישער טראגעדיע

די לעצטע געשעהענישען אין אטהען, די הויפט שטאדט פון גריכענלאנד האבען זיך געענדיגט מיט אן אפענעם צוזאמענשטויס צווישען דעם קעניג קאנסטאנטין און די אבטהיילונגען פון די אליים. די מפלה פון רומעניען פון איין זייט און די געהיימע סימפאטיען פון קאנסטאנטין מיט די צענטראלע מעכטע פון דער אנדער זייט האבען ענדליך געצוואונגען די ראיאליסטען מיט דעם קאמאנדיר פון גריכישען סטאף גענעראל דוסמאניס אין דער שפיצע צו מאכען אן אנפאל אויף די 3 טויזענד פראנצויזישע און ענגלישע זאלדאטען וואס מען האט געלאנדעט ארום אטהענס. אדמיראל דע פורנעט, וועלכער קאמאנדירט די פלאטע פון די אליים האט זאפארט אנגעהויבען צו באמבארדירען די שטאדט און מיט דער הילף פון די וועניזעליסטען, די אנהענגער פון די עליים אין גריכענלאנד האט ער געצוואונגען קאנסטאנטינען נאך א נייעם בלוטיגען צוזאמענשטויס אויף די גאסען פון דער הויפט שטאדט זיך אונטערצוגעבען און צו פערזיכערען אז ווייטער וועט אזוינס ניט פארקומען. די זאך איז אבער ווייטער ניט געענדיגט. וועניזעלאס, דער געוועזענער פרעמיער וואס האט געגרינדעט א רעוואלוציאנערע רעגירונג אין סאלאניק און זיך געשטעלט אויף דער זייט פון די עליים, פיהרט איצט אן ענערגישען קאמפף פאר דעם ארויסיאגען פון דער רעגירענדער קעניגליכער פאמיליע. פון דער אנדער זייט ווי עס גיבען איבער די לעצטע קייבעלס פון לאנדאן גרייט זיך קאנסטאנטין צו אן אפענעם ארויסטרעטען געגען די עליים. ער ווארט נור, אז מ'קענען זאל ענדיגען מיט רומעניען און א קלאפ טהאן די עלליים פון איין זייט וועט ער זיי שוין א קלאפ טהאן פון דער אנדער זייט. עס קען אויף אזא אופן זיין אז דא, אויף דעם דרום'דיגען טהייל פון דעם באלקאנער אינזעל זאל זיך אבשפיעלען איינער פון די וויכטיגסטע אקטען פון דער אייראפעאישער טראגעדיע און דארום איז אינטערעסאנט זיך צו בעקאנען מיט די צוויי הויפט העלדען — דעם קעניג קאנסטאנטין און דעם רעוואלוציאנערען רעגירער וועניזעלאס.

ווער זשע זיינען דיזע צוויי פערזענליכקייטען, מיט וועלכע עס זיינען פול די טעלעגראמען פון אלע צייטונגען? נאר ניט לאנג אין 1909, מיט דריי יאהר איידער עס האט זיך אנגעהויבען דער ערשטער באלקאנישער קריעג איז אין גריכענלאנד פארגעקומען אן ערנסטער אויפשטאנד, ארגאניזירט פון דעפוטאטען און דער אפיציערען ליגע. די בעוועגונג איז געוועזען געריכטעט געגען דער קעניגליכער פאמיליע. קאנסטאנטין, דאן דער יורש פון טראהן האט געמוזט רעזיגנירען אלס קאמאנדיר פון דער ארמיי און כדי צו זיין זיכער מיט זיין לעבען איז ער געווען געצוואונגען צו פערלאזען גריכענלאנד אין גאנצען. דער קעניג דזשארדזש, זיין פאטער וועלכער איז שפעטער דערהרגעט געווארען בעת דעם באלקאנישען קריעג איז דאן געווען אזוי טריף און תעסליך אין די אויגען פון זיינע אונטערטהאנען אז פון זיין פארטרעט פלעגט מען חוזק מאכען אויף די גאסען. חוץ דעם דערצעהלען בייזע צינגער אז א דאמפפער פלעגט תמיד זיין צוגעגרייט אין האפען פון פירעאוס. אויף יעדען פאל אמער הייסט מען מופען פון קעניגליכען פאלאץ.

אונטער דיזע אומשטענדען איז אין אטהען פלוצלינג ארויסגעשוואומען א נייע פערזענליכקייט וועניזעלאס, וועלכער האט שוין דאן געהאט א נאמען אלס דער פיהרער פון דער רעוואלוציאנערער רעגירונג אויף'ן אינזעל קרעטא וועלכען ער האט בעפרייט פון טערקישען יאך און וועלכען ער האט ערקלעהרט אלס א טהייל פון גריכענלאנד. מיט זיין פאפולאריטעט אלס פאלקס העלד איז ער אין גיכען ערוועהלט געווארען אין גריכישען פארלאמענט אין וועלכען ער האט גלייך פערנומען דעם אויבען אן פון די פיהרער און גדולים. מיט זיין מערקווירדיגען רעדנער טאלאנט און מיט זיינע גלענצענדע אדמיניסטראטיווע פעהיגקייטען איז ער אין א קורצער צייט געווארען דער פרעמיער פון מיניסטארען קאבינעט. אבער וועניזעלאס האט זיך דערמיט ניט בענוגענט. ערצויגען אויף די אידעאלען פון דער פראנצויזישער און ענגלישער דעמאקראטיע האט ער גלייך גענומען דורכצופיהרען אין זיין לאנד א גרינדליכע קאנסטיטוציאנעלע עקאנאמישע און אדמיניסטראטיווע רעפארמע וועלכע האט געבראכט צו אן אויפלעבונג און איבערבילדונג פון גאנצען גריכישען לעבען. דערצו האט ער איינגעלאדען א פראנצויזישע קאמיסיע צו רעארגאניזירען די ארמיי און אן ענגלישע קאמיסיע איבער צובויען דעם פלאט. אבער אזוי ווי דאס איז געווען פערדעכטיג פאר דייטשלאנד, דער מעכטיגסטער מדינה פון „אייראפעאישען קאנצערט“ האט וועניזעלאס בעשלאסען אויך צופריעדען צושטעלען ווילהעלם דעם 2-טען. די זאך איז געווען, אז קאנסטאנטין, דער איצטיגער קעניג און א שוואגער פון דייטשען קייזער, האט זיך נאך אלץ געוואלגערט אין בערלין, אלס א פרינץ אהן א דזשאב און וועניזעלאס האט פערשטאנען אז אויב ער וועט שליסען שלום מיט קאנסטאנטינען וועט עס הייסען נושא חן זיין ביי ווילהעלם'ן — זיין שוואגער. אזוי איז טאקע געווען. קאנסטאנטין איז איינגעלאדען געווארען צוריק אין גריכענלאנד און בעשטימט געווארען צוריק אלס קאמאנדיר פון דער ארמיי. פערשטעהט זיך אז ווילהעלם דער 2-טער האט קעגריגען א בעזונדערע אכטונג צו דעם געוועזענעם רעוואלוציאנערען פיהרער פון קרעטא, און ווען ער איז געווען אויף זיין ים רייזע אין מיטעלענדישען ים, האט ער איינגעלאדען וועניזעלאס אין זיין פרעכטיגען פאלאץ אויף דעם אינזעל קארפו. וואס עס איז פארגעקומען אין דעם שעהנעם פאלאץ איז געבליבען א געהיים, אבער ווילהעלם האט אין א סטייטמענט צו דער אייראפעאישער פרעסע זיך ניט געקענט אבהאלטען פון לויבען דעם קלוגען געשיקטען פיהרער פון דער גריכישער רעגירונג.

אויף אזא אופן האט וועניזעלאס געמאכט קאנסטאנטין פאר א קעניג. געטהאן האט עס וועניזעלאס ניט צוליעב די שעהנע וואנצעס פון איצטיגען גריכישען קעניג נאר צוליעב גאנץ אנדערע טעמים. זיינע בעהאלטענע פניות האבען זיך טאקי ארויסגעוויזען אביסעל שפעטער ווען מען האט זיך דערוואוסט אז וועניזעלאס איז געווען דער איניציאטאר, דער שאפער און די נשמה פון דעם באלקאנישען פערבאנד געגען טערקיי, וועלכער איז געווען דער פארשפיעל צום היינטיגען קריעג. וועניזעלאס האט געדארפט האבען א שילד, א נאמען, האט ער געבראכט צוריק קאנסטאנטינען. ער האט געדארפט האבען די סימפאטיע פון די גרויסע מלוכות, האט ער זיך מתחתן געווען מיט פראנקרייך און ענגלאנד. ער האט געדארפט האבען מאכיז, האט ער זיך געווארפען אין די ארמס פון דייטשלאנד. ער האט געדארפט סאלאניק עפיר און זיין מוטערלאנד קרעטא האט ער ארגאנזשירט צוויי באלקאנישע מלחמות און מיט גלענצענדען דיפלאמאטישען ערפאלג.

זעלטען ברענגט די געשיכטע ארויס אזעלכע מאדים'ס אין קענען כאפען פיש אין מוטנע וואסער. אבער אז זיי קומען שוין יא אין דער עפענטליכקייט, דיזע גרעסערע און קלענערע ביסמארקס, דאן וואקסט זייער אפעטיט ווי אויף הייוועז. דאס גלייכען איז געווען מיט וועניזעלאס, וועלכער איז דורך זיין פאליטיק אפשר געווען איינער פון די ערשטע אונטערצינדער פון דער איצטיגער אייראפעאישער שרפה. און דארום איז גאר קיין וואונדער ניט וואס ער האט פערשפראכען זיין הילף צו די ענגלענדער און פראנצויזען ווען זייא האבען געלאנדעט אין סאלאניק. ער האט דערמיט געמיינט א גיכען זיעג פון די עליים, די ערוואבערונג פון א טייל קליין אזיען און דאס שאפען פון א גרויסער גריכישער אימפעריע.

נאר דא האט מען אויך געדארפט פרעגען א דעה ביי ווילהעלם'ס שוועסטער אזוי ווי די רעפען כאטעק, די דערהרגעטע עסטרייכישע ערץ-הערצאג פערדינאנד בעזיצט דיזע פרוי א גרויסע ווירקונג אויף קאנסטאנטינען. איהר קעניגליכען מאן און לאזט ניט דורך קיין איין פראגע וואו זי זאל ניט זאגען איהר ווייבעריש ווארט.

שוין אין צווייטען באלקאנישען קריעג האבען איהרע עצות און פראיעקטען שיער ניט געבראכט די גריכישע ארמיי צו א קאטאסטראפע. שוין דאן א פריינד פון בולגאריען האט זי געוואלט אז איהר מאן זאל ניט העלפען צו דער פערניכטונג פון דיזער מלוכה און אויפהערען איהר פריינדשאפט מיט סערביען. וועניזעלאס האט דאן געמוזט קומען פערזענליך אויף'ן שלאכטפעלד אין מאצעדאניען און דארטען האט ער געצוואונגען קאנסטאנטינען צו בלייבען ביי דעם אלטען סערביש גריכישען קריעגס פלאן געגען בולגאריען.

דאן האט דעם דייטשען קייזערס שוועסטער גאר ניט געקענט אויספיהרען, אבער ווייטער ווען די עליים האבען געלאנדעט אין סאלאניק און וועניזעלאס האט געוואלט גריכענלאנד זאל ארויין אויף זייער זייט אין קריעג געגען די צענטראלע מעכטע, — דאן איז דיזע טרייע טאכטער פון איהר פאטערלאנד געווען מעהר ערפאלגרייך. זי האט מיט איהר ליעבע צו דייטשלאנד און איהר אויסערגעוועהנליכען מוטה ערקלעהרט א טויט קאמפף וועניזעלאס'ען, דעם הייסען חסיד פון די אליים. זי האט פשוט ערקלעהרט, אז אדער זי אדער וועניזעלאס. וואס זשע האט קאנסטאנטין געקענט טהאן?

זייענדיג צופיעל אונטער דער ווירקונג פון זיין פרוי און מורא האבענדיג פאר דעם מזל פון סערביען, האט קאנסטאנטין נאכגעגעבען זיין ווייב און געצוואונגען וועניזעלאס צו רעזיגנירען.

פון דאן אן האט זיך אנגעהויבען דער פערביסענער קאמפף צווישען דעם קעניג פון גריכענלאנד און זיין געוועזענעם פרעמיער. קאנסטאנטין האט זיך גאר קיין זאך ניט אבגעשטעלט. ער האט געטריבען דעם פארלאמענט געביטען מיניסטעריום און טריי געבליבען זיין נייטראליטעט אין דיזען קריעג.

דאס אלעס האט געצוואונגען וועניזעלאסען ארויסצוטרעטען אויף'ן רעוואלוציאנערען וועג. און איצט געפינען מיר יהם אן דער שפיצע פון א רעוואלוציאנערער רעגירונג וועלכע האט שוין אונטער זיך סאלאניק, טהיילען פון מאצעדאניען און עפיר אויך די געבורטס לאנד פון וועניזעלאס — דעם אינזעל קרעטא.

נאך מעהר וועניזעלאס האט אין נאמען פון זיין רעגירונג אפיציעל ערקלעהרט קריעג צו בולגאריען. דאס אלעס האט געשאפען אין גריכענלאנד הינטער דעם רוקען פון סאראילס אינטערנאציאנאלער ארמיי פון ענגלענדער סערבען; פראנצויזען איטאליענער גרעקען און אלבאנער א זעהר ערנסטע אויב ניט קיין געפעהרליכע לאגע פון רעוואלוציע קאנספיראציע און און בירגערליכע קריעג.

קאנסטאנטין האט דערווייל בלומרשט נאכגעגעבען די עליים. ער האט זאגאר מסכים געווען ארויסצוגעבען א טהייל פון זיין שווערע ארטילעריע צו אדמיראל דע פורנעי, אבער די עליים גלויבען איהם ניט און ערווארטען זאגאר אן ערקלעהרונג פון קריעג. די לאגע איז ערנסט די אפיציעלע רעגירונגען פון די עליים קענען ניט ארבזעצען קאנסטאנטינען פון טראהן איבער זיינע פאמיליען פערבינדונגען מיט דעם רוסישען און ענגלישען הויף. פון דער אנדער זייט פאדערט די געזעלשאפט די פראקלאמירונג פון דער גריכישער רעפובליק. דיזע אונענטשלאסענהייט צוזא מען מיט דעם רומענישען דורכפאל האט שוין געבראכט צו א קאבינעט קריזיס אין ענגלאנד. ווייטערע פיעל ערנסטערע געשעהנישען זיינען אויף דער טאגעס ארדנונג און אלעס דאס דאנק דיזע צוויי מענשען קאנסטאנטין און וועניזעלאס. אזוי מאכען קליינע קעניגע און קליינע ביסמארקס א גרויסען קאפיטאל פון דער אייראפעאישער מלחמה.

קורסען פאר דערוואקסענע אנאלפאבעטען

די געזעלשאפט צו פערשפרייטען ערד-ארבייט און מלאכות צווישען אידען פערנעהמט זיך אויך מיט פערשפרייטען עלעמענטארישע בילדונג צווישען די יודישע מאסען אין ווארשא. אין דעם געביעט לעגט די געזעלשאפט הויפטזעכליך א געוויכט אויף די אבענד-קורסען פאר דערוואקסענע אנאלפאבעטען, וועלכע זי בעמיהט זיך כסדר צו פערברייטערען.

אין פאריגען שוהל יאהר האט די געזעלשאפט געהאט 36 קאמפלעטען אווענד-קורסען, אין וועלכע עס האבען זיך צוזאמענגעלערענט ביז 1500 פערזאן פרויען און מענער. אויף די קורסען לערענט מען פויליש, חשבונען צייכנען און דאס לייענען. אויסער דעם אייגענעם געלד-פאנד און פון מיטגליעדער נדבות האט די געזעלשאפט אויך בעקומען א סובסידיום פון דער שטאדט פערוואלטונג צו דעם צוועק אין א סומע פון 4 טויזענד רובעל ויה"ן גאנצען פאריגען שול יאהר.

ווייל די שטאדט פערוואלטונג וועלכע האלט אויס א גאנצע נעץ פון אזעלכע קורסען פאר דערוואקסענע אנאלפאבעטען פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג האט ניט ביז איצט איינגעארדענט אזעלכע קורסען אויך פאר אידען און אין ווארשא נויטיגט מען זיך זעהר שטארק אין א גרויסער צאהל אבענד קורסען האט די געזעלשאפט צו פערשפרייטען ערד ארבייט און מלאכה צווישען אידען בעשטימט אין היינטיגען שול-יאהר צו פערגרעסערען די צאהל פון די דערמאהנטע אבענד קורסען און צוליעב דעם האט זי זיך געווענדעט מיט א בקשה צום מאגיסטראט צו בעשטימען דערויף א סובסידיום פון 14 הונדערט רובעל אויף'ן היינטיגען שול יאהר. די געזעלשאפט האפט אז דער מאגיסטראט וועט פערשטעהן אז ניט שאפענדיג אליין קיין אבענד קורסען פאר אידען דארף ער כאטש אונטערשטיצען די געזעלשאפטליכע אונטערנעהמונג.

פארלויפיג האט די געזעלשאפט איצט געעפענט 8 קאמפלעטען אבענד קורסען אין וועלכע עס וועלען זיך לערנען צו 35 פערזאן אין יעדען.

וואס ווארשא „ערווארטעט“ פון ווינטער

אין די ווארשעווער צייטונג „מאמענט“ איז ערשינען פאלגענדער קליינער פעליטאן, וואס צייגט, וואס די ווארשעווער אידען ערווארטען אין ווינטער.

דער ווינטער געהט.

די אלטער, די בייזער, וואס ברענגסט דו מיט זיך?

אין די אויערען קלינגט נאך דער מאנאטאנער קהלת-ניגון: „סובב סובב הולך הרוח“. „אלץ, וואס ס'איז געווען, וועט ווייטער זיין — נישטא קיין נייעס אונטער דער זון“... און גלייך האט א בייזער ווינד אין פענסטער אנגעקלאפט און אנגעזאגט די טרויעריגע בשורה:

— דער ווינטער געהט! דער ווינטער קומט!

אומגעריכט איז ער דאסמאל, דער אומגעווינשטער גאסט געקומען, אהן זיינע אמאליגע לאנגזאמע הערבסט הכנות און בלאטיגע רעגען, ווי זיין שטייגער פלעגט זיין דורך א הינטער געסעל האט ער זיך פלוצלינג ווי אריינגעגנבעט און געטראפען האט ער אלעמען נישט צוגעגרייט, נישט ערווארטעט, נאך איידער דער פאעט האט בעוויזען אויסצוגיעסען זיין קלאגע-ליעד אויפ'ן הערבסט, נאך איידער מ'האט צייט געהאט דעם אויווען צו פערריבטען, די טיהר און פענסטער צו בעפעסטיגען, די שיך צו פערלאטען, דעם אלטען ווינטער-בגד פון דעם לאמבארד אויסצולייזען און א ביסעל קויהלען און קארטאפעל בייצייטענס אנצוגרייטען.

און דערשראקען, זייענען מיר איהם מקבל-פנים און בעמיהען זיך דעם אראבצולערנען פון זיין שטרענג געזיכט און בייזע, גרויע ברעמען.

— דו אלטער, דו בייזער וואס ברענגסטו מיט זיך?

ווידער אמאל וועלען זיך אנהויבען די „אגאקעס“ און עוולות וועלען זיך הערען, און פערביטערטע טענות, און „ענטדעקונגען“ וועלען געמאכט ווערען און אונטערזוכונגען און גנבות.

און דאן וועט זיך אויפכאפען ווייטער אמאל דאס כל-טהוער, און ווייטער וועט פון אמעריקא אנקומען א ביסעל געלד און פרישע „סעקציעס“ וועלען זיך גרינדען, און די, וואס וועלען זיין אויסער די „סעקציעס“, וועלען שרייען, און די, וואס וועלען זיין אינווייניג, וועלען פאליטיק טרייבען און אינטריגעס פיהרען.

און דאן וועלען יעדען אווענד פארקומען תרפ"ט געמיינדע פערזאמלונגען פון תרפ"ט חברות און פעראיינען, און מיט יעדען אבענד וועט זייער צאהל פערגרעסערט ווערען, און א רויך וועט געהן אין א פארע און טייבען שוויים וועלען זיך גיעסען פון זייערע פנים'ער, און אויף א מינוט וועלען זיי קיין צייט ניט האבען אומצוקוקען זיך אויף דעם ארימאן, וואס שטעהט אין דרויסען און בעט זיך א פוד קויהלען...

און דאן וועט אויפשווימען די פראגע, צי אידיש איז א שפראך און צי העברעאיש איז נישט קיין שפראך. און פון וואנען אין די ראיה, אז זי איז יא א שפראך און זי איז ניט קיין שפראך, און רעפעראטע וועלען פארקומען און פארלעזונגען און עס וועלען אויספעהלען „ציקלען“ און טהעאטער און אין קאפ וועט שווינדלען און אויף דעם הארצען וועט איבלען און איינער וועט נאכקרימען דעם צווייטען, און די ווייז בלעטער וועלען שרייבען הייצען און חוזק מאכען און צכמה'ן זיך. —

און דאן וועלען קומען די קאנצערטען און די פערגוויילונגען און די תתחלת התורה'ס מיט קופלעטען, און לאכפע וועט קומען און מאקס פאקאי.

און דאן —

א, דו אלטער, דו בייזער, וואס ברענגסטו מיט זיך? צי וועט זיך עס אלץ אנהויבען נאכאמאהל פון דאס ניי, צי וועט זיך דאס אלץ ווידער אזוי ציהען און ציהען . . .

לארנעטע.

פערקופיין גאלד קעמפ
די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעקס פערקופיין הערואלד.
סויטה פערקופיין, אנטעריא.
פרייז פאר קענעדע $1.50. פעראייניגטע שטאטען $2.80 א יאהר.

פערקופיין, קאבאלט און ניו־יארק סעקיוריטיס
וועכענטליכען בריעף וועגען מארקעט ווערט צוגעשיקט פריי אהן געלד, אויף פערלאנג
ROBERT E. KEMERER & CO.
108 Bay St.
(מעמבערס פון סטענדערד סטאק עקסטשיינדזש)
108 ביי סטריט — טאראנטא